

Smużka stepowa *Sicista subtilis* (2021)

Występowanie gatunku:

Gatunek ten występuje w Polsce w regionie kontynentalnym.

Koordynator: Karol Zub

Eksperci lokalni:

obecny: dr Karol Zub

Rok/lata poprzednich badań: Gatunek badany po raz pierwszy w 2013 r.

Liczba stanowisk monitoringowych oraz ich lokalizacja na tle obszarów

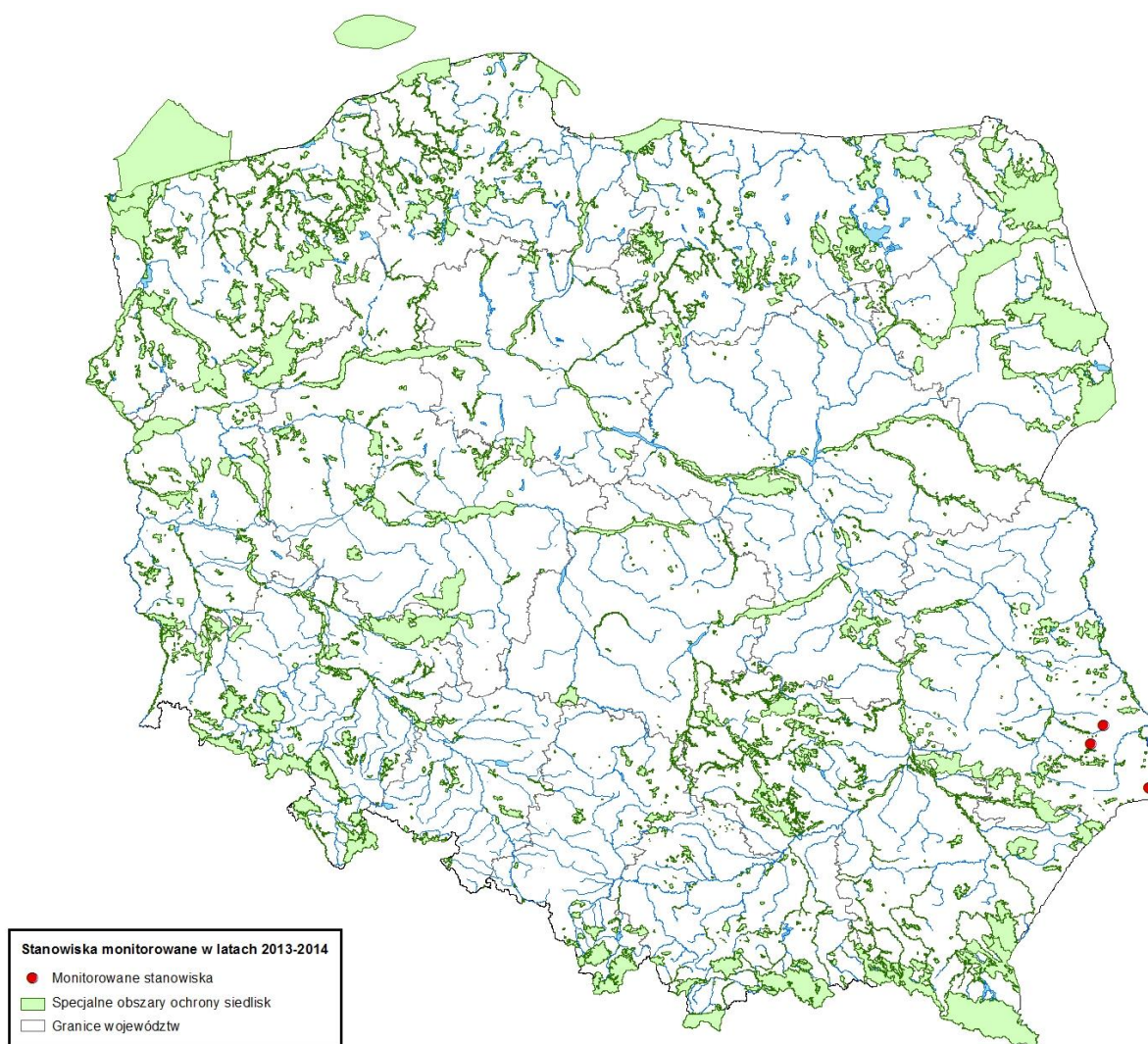
Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji

W roku 2013 zakończono badania na przewidzianych do monitoringu stanowiskach

Na podstawie analizy wypluwek sów występowanie smużki stepowej w Polsce stwierdzono w pobliżu miejscowości Uchanie, Dłużniów, Miączyn, Rzeplin, Labunie, Nowosiółki, Skierbieszów i Poturzyn, Rachanie, Sahryn, Niele dew i Wólka Tarnowska (Cserkész i inni 2009). Gatunek ten stwierdzono również w rezerwacie „Machnowska Góra” (Baraniak i inni 1998). W miarę zwarty zasięg tego gatunku obejmuje więc

obszar na wschód od linii łączącej Krasnystaw, Zamość i Tomaszów Lubelski, aż do granicy państwa. Monitoringiem objęto lokalizacje leżące mniej więcej w centralnej części tego obszaru, a mianowicie rezerwat przyrody „Gliniska”, rezerwat przyrody „Popówka” oraz rezerwat przyrody „Suśle Wzgórza”, co powinno gwarantować reprezentatywność wyników dla całego zasięgu smużki stepowej w Polsce.

Wyniki badań

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Tab. 1. Wskaźniki na stanowiskach

Zestawienie ocen wskaźników stanu ochrony gatunku na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym (wartości w tabeli oznaczają liczbę stanowisk).

Parametr	Wskaźnik	Ocena (liczba stanowisk)			
		FV właściwa	U1 niezadowalająca	U2 zła	XX nieznana
Populacja	Liczebność	-	-	-	3
Siedlisko	Powierzchnia odpowiednich siedlisk	-	-	-	3
	Rzeźba terenu	-	-	-	3
	Typ podłoża	-	-	-	3
	Uwilgotnienie podłoża	-	-	-	3
	Roślinność	-	-	-	3
	Wysokość roślinności	3	-	-	-
	Drzewa i krzewy	-	-	-	3
	Użytkowanie terenu	2	-	1	-

Populacja

Liczebność. Nie określono wskaźnika stanu populacji, z tego względu iż nie udało się odłowić smużki stepowej na żadnym z trzech badanych stanowisk. Pomimo tego, że stanowiska do monitoringu zostały zlokalizowane jak najbliżej miejsc, gdzie gatunek ten był stwierdzony w wypławkach sów, to jednak nie ma żadnej pewności, że smużka stepowa występuje lub kiedykolwiek występowała w miejscach objętych poszukiwaniami. Ponadto na wyniki badań miała również wysoka liczebność innych gatunków gryzoni na badanych powierzchniach. Wyniki badań prowadzonych przez Gliwicz i Jancewicz (2004) w dolinie Narewki na obszarze Puszczy Białowieskiej oraz własnych badań prowadzonych w Biebrzańskim Parku Narodowym (Borowski 2011, Z. Borowski, K. Zub – dane niepublikowane) pokazują, że w zespołach gryzoni zdominowanych przez norniki, liczebność innych małych ssaków jest uzależniona od aktualnego zagęszczenia gatunku dominującego. Wynika to z oddziaływań konkurencyjnych pomiędzy różnymi gatunkami gryzoni, presji drapieżników oraz prawdopodobieństwa złowienia w pułapkę, przy zmieniających się całkowitych zagęszczeniach małych ssaków. Stąd też biorąc pod uwagę wysokie wskaźniki liczebności małych ssaków na kontrolowanych stanowiskach, prawdopodobieństwo odłowienia smużki stepowej było bardzo niskie. Biorąc pod uwagę cykliczną naturę dynamiki liczebności małych ssaków (Cornulier i inni 2013) a w szczególności norników i myszy polnej (Zub i inni 2012), jednokrotna kontrola nie pozwala na pewne stwierdzenie obecności smużki stepowej na badanym terenie. Minimalny okres prowadzenia badań powinien wynosić co najmniej 3 lata, aby objąć wszelkie potencjalne fazy cyklu gryzoni (Zub i inni 2012), w tym fazę niskiej liczebności gatunku dominującego, kiedy prawdopodobieństwo złowienia smużki stepowej jest najwyższe.

Na kontrolowanych stanowiskach stwierdzono występowanie 10 gatunków innych ssaków (Tabela 3A), wśród których dominowały norniki - polnik („Gliniska” i Popówka”) i nornik północny („Suśle Wzgórza”) oraz mysz leśna („Gliniska” i Popówka”) oraz mysz polna („Suśle Wzgórza”) (Tabela 3A). Ze względu na naturalną dynamikę liczebności wskaźniki liczebności małych ssaków w lipcu („Gliniska” i Popówka”) były znacznie niższe niż w sierpniu („Suśle Wzgórza”) (Tabela 3A). Trzeba jednocześnie zauważyć, że ogólnie

średnia łowność była dosyć wysoka, gdyż od 20% (niska liczebność małych ssaków na początku lata) do 75% pułapek (wysoka liczebność małych ssaków pod koniec lata) było zajętych.

Tab. 2. Liczba odłowionych małych ssaków w ramach monitoringu smużki stepowej *Sicista subtilis* w roku 2013

Gatunek	Gliniska	Popówka	Suśle Wzgórza
Mysz polna <i>Apodemus agrarius</i>	2	2	49
Mysz leśna <i>Apodemus flavicollis</i>	5	7	7
Mysz zaroślowa <i>Apodemus sylvaticus</i>	1	1	-
Mysz domowa <i>Mus musculus</i>	-	-	1
Nornica ruda <i>Myodes glareolus</i>	2	-	3
Nornik bury <i>Microtus agrestis</i>	-	-	1
Polnik <i>Microtus arvalis</i>	7	23	5
Nornik północny <i>Microtus oeconomus</i>	-	-	49
Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i>	-	2	-
Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	3	1	2
Suma	20	36	117
Liczba pułapko-nocy	150	175	210
Średnia łowność (Liczba/100 pułapko-nocy)	20,6	29,1	76,2

Siedlisko

Na żadnym ze stanowisk nie stwierdzono obecności badanego gatunku, w związku z tym trudno jest ocenić na ile badane siedliska są odpowiednie. Można było tylko opisać pewne charakterystyki siedliska na badanych stanowiskach, bez podawania oceny. Jedynie w przypadku wskaźników siedliska takich jak użytkowanie terenu i wysokość roślinności można podać ocenę, bazując na wymaganiach siedliskowych gatunku podawanych w literaturze (Cserkés 2011).

Powierzchnia odpowiednich siedlisk. Ponieważ na kontrolowanych stanowiskach nie stwierdzono smużki stepowej nie określono również powierzchni odpowiednich siedlisk (nie są na razie znane).

Rzeźba terenu. Na wszystkich stanowiskach teren był pagórkowaty. Jedynie w przypadku stanowiska „Suśle Wzgórza” część dwa transekty były ułożone na terenie płaskim, na skraju doliny rzecznej.

Typ podłoża. Na wszystkich stanowiskach podłoże było lessowe lub lessowo-gliniaste.

Uwilgotnienie podłoża. Na wszystkich stanowiskach podłoże było wilgotne.

Roślinność. Ponieważ wszystkie stanowiska były zlokalizowane w rezerwach chroniących susza peryklowanego, głównymi typami roślinności były zbiorowiska klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, z dominującymi gatunkami: mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum* i kostrzewa czerwona *Festuca rubra* (Gliniska); wiechlina roczna *Poa annua*, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, życica trwała *Lolium perenne* i grzebienica pospolita *Cynosurus cristatus* (Popówka); wiechlina roczna *Poa annua*, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigeios*, tomka wonna *Anthoxanthum odoratum*, koniczyna biała *Trifolium repens*, wyczyniec łakowy *Alopecurus pratensis*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa* i życica trwała *Lolium perenne* (Suśle Wzgórza).

W trakcie badań terenowych szczególną uwagę zwrócono na doliny niewielkich cieków wodnych, w których występowały zbiorowiska łąkowe i szuwarowe z dużym udziałem ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* i/lub ostrożeńca błotnego *Cirsium palustre*. Zgodnie z danymi literaturowymi na Węgrzech smużka

stepowa preferuje zbiorowiska ruderalne ostu nastroszonego oraz ostrożeńca lancetowatego i ostrożeńca polnego (*Carduetum acanthoidis* i *Cirsio lanceolati-arvensis*, Cserkés 2011). W niewoli gryzoń ten chętnie zjada nasiona ostu nastroszonego *Carduus acanthoides* i ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* (Cserkés 2011). Może to wskazywać na związek występowania smużki stepowej z obecnością tych gatunków roślin. Na kontrolowanych obszarach obserwowano postępującą intensyfikację rolnictwa, w wyniku czego zbiorowiska ruderalne typu *Carduetum acanthoidis*, pojawiające się na porzuconych polach i będące potencjalnym miejscem życia smużki stepowej, stają się coraz rzadsze. Ponadto ze względu na to, że w większości kontrolowanych lokalizacji dominują pola uprawne i łąki kośne, doliny małych cieków wodnych są jedynym potencjalnym miejscem, gdzie gryzoń ten może bytować w drugiej połowie lata. W tym okresie większość innych odpowiednich do zasiedlenia obszarów zostaje pozbawiona pokrywy roślinnej w wyniku prac polowych.

Wysokość roślinności. Średnia wysokość roślinności w centymetrach z pomiarów na każdym punkcie odłowów na transektach wyniosła dla wszystkich lokalizacji ok. 1,0 metra. Najniższe wartości osiągał ten wskaźnik w lokalizacji Popówka (0,5 m) a najwyższe w lokalizacji Suśle Wzgórza (1,5 m). Trzeba jednak pamiętać, że biorąc pod uwagę wymagania ekologiczne badanego gatunku transekty były lokowane w miejscach o stosunkowo wysokiej roślinności. Stąd też wskaźnik ten można ocenić jako właściwy na wszystkich badanych stanowiskach.

Drzewa i krzewy. Jeżeli na badanych stanowiskach występowały drzewa lub krzewy, to tylko pojedynczo. Związane jest to z lokalizacją transektów, gdyż starano się wybrać miejsca bez pokrywy drzew i krzewów.

Użytkowanie terenu. Wszystkie stanowiska są zagospodarowywane pod kątem przywrócenia lub zachowania populacji susza perełkowanego, poprzez intensywne koszenie i usuwanie biomasy. W związku z tym starano się ulokować transekty w miejscach nie objętych zabiegami, które stwarzają potencjalnie właściwe warunki do bytowania smużki stepowej. Stąd też na stanowiskach Gliniska i Suśle Wzgórza wskaźnik użytkowania terenu oceniono jako właściwy, natomiast na stanowisku Popówka jako zły, gdyż cały obszar jest intensywnie wykaszany lub wypasany. Pozostawione w rezerwacie „Popówka” niewielkie płaty wyższej roślinności nie zapewniają odpowiedniego siedliska dla badanego gatunku.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach

Tab. 3. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na stanowiskach oraz porównanie wyników badań
Zestawienie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w roku 2013

Obszar N2000	Stanowisko	Oceny na stanowiskach			
		Populacja	Siedlisko	Perspektywy ochrony	Ocena ogólna
X	Gliniska	XX	XX (FV)	XX (U1)	XX (U1)
X	Popówka	XX	XX (U1)	XX (U2)	XX (U2)
X	Suśle Wzgórza	XX	XX (FV)	XX (FV)	XX (FV)

Populacja

Nie udało się odłowić smużki stepowej na żadnym z trzech badanych stanowisk, w związku z tym nie można ani określić wskaźników, ani ocenić stanu populacji.

Siedlisko

Z uwagi na brak stwierdzenia gatunku na monitorowanych stanowiskach, trudno jest ocenić na ile badane siedliska są odpowiednie. Większości wskaźników/charakterystyk nie można było ocenić. Zasadniczo więc stan siedlisk na wszystkich monitorowanych stanowiskach powinno się ocenić jako nieznany. Niemniej jednak można się pokusić o ocenę stanu potencjalnych siedlisk gatunku, w oparciu o opis wymagań środowiskowych gatunku zawartych w opracowaniu odnoszącym się do populacji węgierskich (Cserkész 2011).

W chwili obecnej na wszystkich badanych stanowiskach obecne są siedliska potencjalnie odpowiednie dla smużki stepowej. Ze względu na obszar objęty zabiegami (koszenie i usuwanie biomasy), stan tych siedlisk różni się między stanowiskami. Najgorsza sytuacja pod tym względem jest w rezerwacie „Popówka”, gdzie cały obszar wraz z otaczającymi agrocenozami jest poddany intensywnym zabiegom i powierzchnia odpowiednich siedlisk jest zbyt mała. Stąd też dla tego obszaru stan parametrów siedliska określono jako niezadowalający. Znacznie lepsza sytuacja jest w rezerwach „Suśle Wzgórza” i „Gliniska”, gdzie zachowały się stosunkowo duże obszary zbiorowisk szuwarowych, potencjalnie mogących stanowić właściwe środowisko dla smużki stepowej (ocena stanu siedliska właściwa).

Perspektywy ochrony

Ze względu na brak stwierdzeń badanego gatunku nie powinno się oceniać perspektyw jego ochrony. Zakładając jednak, że smużka stepowa występuje na tych obszarach, można spróbować na podstawie stanu zachowania potencjalnych siedlisk i sposobu zagospodarowania badanych obszarów określić szanse utrzymania się gatunku na tych stanowiskach.

Rezerwat „Gliniska” zapewnia potencjalnie możliwość przetrwania smużki stepowej, jednak sytuacja może ulec zmianie, jeżeli obszar ten będzie zagospodarowany pod kątem przywrócenia populacji susza perełkowanego. W tym przypadku perspektywy ochrony smużki stepowej będą zależały od tego, jak duży obszar zostanie objęty wykaszaniem. Chociaż wykaszanie nie obejmie zbiorowisk szuwarowych, stanowiących prawdopodobnie odpowiednie siedliska dla tego gatunku, to jednak ze względu na ich niewielką powierzchnię, perspektywy ochrony należy określić jako niezadowalające.

Ze względu na zagospodarowanie obszaru rezerwatu „Popówka” pod kątem utrzymania populacji susza perełkowanego stan siedlisk praktycznie nie zapewnia możliwości bytowania smużki stepowej na tym terenie. Dla tego gatunku konieczne jest pozostawienie większych płatów wyższej roślinności zielnej, stąd też perspektywy ochrony oceniono jako złe.

W rezerwacie „Suśle Wzgórza” koszeniem nie są objęte zbiorowiska szuwarowe w najniższych położeniach rezerwatu, które potencjalnie stanowią właściwe siedlisko smużki stepowej. Ze względu na duży obszar tego typu siedlisk perspektywy ochrony można ocenić jako właściwe.

Ocena ogólna

Dla wszystkich stanowisk stan gatunku należy określić jako nieznany, gdyż na żadnym z nich nie stwierdzono dotychczas obecności smużki stepowej. Jednak biorąc pod uwagę stan potencjalnych siedlisk i perspektywy utrzymania się tych siedlisk, można podać oceny ogólne dla poszczególnych obszarów. Ocena ogólna dla rezerwatu „Gliniska” jest niezadowalająca, głównie ze względu na gorsze perspektywy zachowania odpowiednich siedlisk. W przypadku rezerwatu „Popówka” ogólna ocena jest zła, zarówno z powodu małej powierzchni odpowiednich siedlisk, jak też perspektyw ich utrzymania w stanie odpowiednim dla smużki stepowej. Rezerwat „Suśle Wzgórza” charakteryzuje się zestawem parametrów siedliskowych, które

wydają się najbardziej odpowiednie dla występowania smużki stepowej, stąd też ocena ogólna jest określona jako właściwa. Na tym terenie zarówno powierzchnia potencjalnych siedlisk jak również perspektywy ich zachowania są najlepsze spośród badanych obszarów w roku 2013.

Zestawienie ocen wskaźników na obszarach Natura 2000

Wskaźniki są tożsame z tymi przedstawionymi wcześniej, gdyż wszystkie kontrolowane stanowiska są zlokalizowane na obszarach Natura 2000.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów w obszarach Natura 2000

Podsumowanie i oceny są tożsame z tymi przedstawionymi wcześniej, gdyż wszystkie kontrolowane stanowiska są zlokalizowane na obszarach Natura 2000.

Oddziaływania i zagrożenia

Tab. 4. Oddziaływania na stanowiskach i porównanie wyników badań (liczba stanowisk)

Podsumowanie aktualnych oddziaływań dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego.

Kod	Oddziaływanie	łącznie liczba monitorowa nych stanowisk	Wpływ po- zytywny (liczba stanowisk)			Wpływ neutralny (liczba stanowisk)			Wpływ nega- tywny (liczba stanowisk)		
			A	B	C	A	B	C	A	B	C
A03.01	intensywne koszenie lub intensyfikacja	3							3		
A03.03	zaniechanie / brak koszenia	3							2		

W chwili obecnej wszystkie stanowiska są zagospodarowywane pod kątem przywrócenia lub zachowania populacji susza perełkowanego, poprzez intensywne koszenie i usuwanie biomasy. Z perspektywy ochrony smużki stepowej konieczne jest pozostawienie płatów wyższej roślinności zielnej, stąd intensywne koszenie obejmujący cały obszar, pozbawia ten gatunek odpowiednich warunków do życia.

Jednocześnie zaniechanie koszenia powoduje szybką ekspansję drzew i krzewów a tym samym pogorszenie warunków siedliskowych dla tego gatunku. Oddziaływanie to dotyczy jedynie stanowisk Gliniska i Suśle Wzgórza, gdzie na terenie rezerwatów pozostawione są obszary całkowicie pokryte krzewami, głównie głogiem i tarniną.

Tab. 5. Zagrożenia na stanowiskach i porównanie wyników badań (liczba st.)

Podsumowanie przewidywanych zagrożeń dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego.

Kod	Zagrożenie	łącznie liczba monitorowanych stanowisk	Wpływ (liczba stanowisk)		
			A	B	C
A03.01	intensywne koszenie lub intensyfikacja	3	3		

Ze względu na zagospodarowanie kontrolowanych stanowisk pod kątem przywrócenia (Gliniska) lub zachowania (Popówka i Suśle Wzgórza) populacji susła perełkowanego, poprzez intensywnie koszenie z usuwaniem biomasy, stan siedlisk może się pogorszyć z perspektywy ochrony smużki stepowej. W przypadku rezerwatu „Suśle Wzgórza” objęciem wykaszaniem całej powierzchni, łącznie z najniższej położonymi i najbardziej wilgotnymi fragmentami, znikną jedyne dostępne na tym terenie siedliska dla smużki stepowej.

Informacja o gatunkach obcych

W trakcie prowadzenia prac terenowych w roku 2013 nie stwierdzono gatunków obcych.

Ocena zastosowanej metodyki monitoringu i ewentualne propozycje zmian wraz z uzasadnieniem – na podstawie badań prowadzonych w danym etapie

Zastosowana metodyka jest jedyną dostępną pozwalającą na prowadzenie monitoringu małych ssaków, w tym smużki stepowej. Warte rozważenia jest zastosowanie pułapek umieszczonych na specjalnych platformach, umieszczonych około 1 metra na ziemi. Pozwoliłoby to na odławianie smużki stepowej, która znakomicie wspina się po roślinach zielnych, jednocześnie unikając wpływu obecności innych gatunków małych ssaków na jej łowność.

Poza odłowami przeprowadzonymi w trzech wcześniej wymienionych lokalizacjach przeprowadzono również kontrolę potencjalnych środowisk, w których może występować smużka stepowa, w okolicach miejscowości Uchanie, Łabunie, Poturzyn, Nowosiółki i Rzeplin. Kontrola ta polegała na sprawdzeniu w terenie występowania zbiorowisk roślinnych potencjalnie odpowiednich dla smużki stepowej. Wspólną cechą tych wszystkich lokalizacji była obecność dolin niewielkich cieków wodnych, w których występowały zbiorowiska łąkowe i szuwarowe z dużym udziałem ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* i/lub ostrożeńca błotnego *Cirsium palustre*. Ponadto analiza map topograficznych wykazała, że we wszystkich lokalizacjach, gdzie smużka stepowa znaleziona została w wypławkach sów (Cserkész i inni 2009) obecne są przynajmniej zabagnione doliny niewielkich cieków lub większe zabagnione obniżenia, związane z ciekami wodnymi (np. okolice miejscowości Rzeplin i Łabunie). Ponieważ w niewoli smużka stepowa chętnie zjada nasiona ostu nastroszonego *Carduus acanthoides* i ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* (Cserkész 2011), może to wskazywać na związek występowania tego gryzonia z obecnością tych roślin z rodzaju *Cirsium*. Z uwagi na to, że we wszystkich kontrolowanych lokalizacjach dominują pola uprawne i łąki kośne, doliny małych cieków wodnych są jedynym potencjalnym miejscem, gdzie smużka stepowa może bytować w drugiej

połowie lata. W tym okresie większość innych odpowiednich do zasiedlenia obszarów zostaje pozbawiona pokrywy roślinnej w wyniku prac polowych.

Innym potencjalnym miejscem bytowania smużki stepowej mogą być zbiorowiska roślinności ruderalnej związanej z siedzibami ludzkimi. Jednak kontrola stanowisk, z których gatunek ten był podawany z wypluwek sów, pokazała, że środowiska takie zajmują bardzo małą powierzchnię. Ponadto ze względu na presję drapieżników (koty, kuna domowa) szanse utrzymania się stabilnych populacji smużki stepowej w takich miejscach są bardzo niewielkie. Nie wyklucza to jednak prób odnalezienia tego gatunku w tych środowiskach.

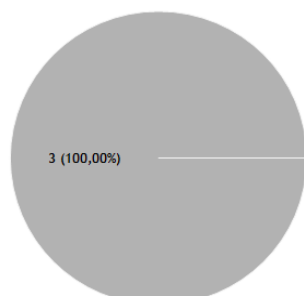
Propozycje działań ochronnych oraz wnioski dotyczące skuteczności dotychczas wykonywanych zabiegów

Na obecnym etapie wiedzy dotyczącej wymagań siedliskowych smużki stepowej w Polsce trudno jest zaproponować jakiegokolwiek działania ochronne. Jedyny wniosek płynący z przeprowadzonych badań terenowych jest taki, że w przypadku stwierdzenia obecności tego gatunku na obszarze rezerwatów chroniących susza perełkowanego należałoby zmodyfikować sposób prowadzenia zabiegów ochronnych (wykaszenie). O ile susze perełkowany wymaga niskiej roślinności, to smużka stepowa zamieszkuje jedynie wysoką roślinność. Stąd też będzie zachodziła konieczność pozostawienia dla tego gatunku odpowiednio dużych płątów takiej roślinności. Jeżeli potwierdzi się przypuszczenie, że smużka stepowa może zasiedlać zbiorowiska łąkowe i szuwarowe z dużym udziałem ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* i/lub ostrożeńca błotnego *Cirsium palustre*, wówczas nie będzie zachodził konflikt pomiędzy ochroną tych dwóch gatunków ssaków. Konieczne jednak będzie okresowe wykaszanie tych zbiorowisk w celu zahamowania ekspansji drzew i krzewów.

Syntetyczne podsumowanie wyników dla gatunku

Wykresy poniżej przedstawiają dla poszczególnych parametrów udział stanowisk ocenionych jako FV – stan właściwy (zielony kolor), U1 – stan niewłaściwy (żółty), U2 – stan zły (czerwony), XX – nieznan (szary).

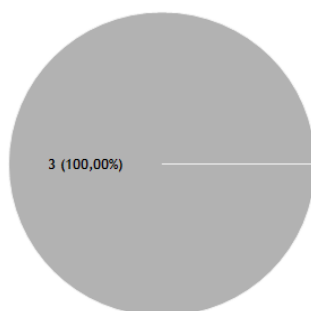
Populacja

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

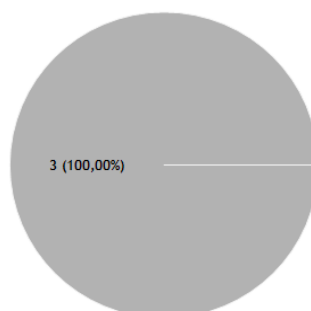

Siedlisko (potencjalne)

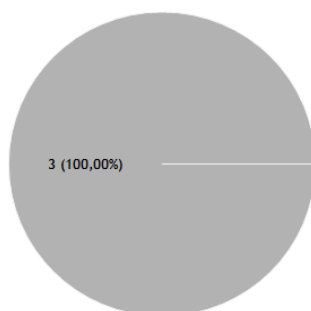
■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Perspektywy ochrony

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Ocena ogólna

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Populacja

Stan populacji jest nieznany (XX) na wszystkich stanowiskach, gdyż podczas prac monitoringowych nie stwierdzono występowania smużki stepowej na żadnym z badanych stanowisk.

Siedlisko

Stan siedlisk należy określić jako nieznany (XX). Z uwagi na brak stwierdzenia gatunku na monitorowanych stanowiskach, trudno jest ocenić na ile badane siedliska są odpowiednie. Gdyby pokusić się o ocenę stanu potencjalnych siedlisk gatunku, w oparciu o dane literaturowe dotyczące wymagań środowiskowych gatunku, stan siedlisk można by określić jako właściwy dla dwóch lokalizacji (Suśle Wzgórza i Gliniska) i jako niezadowolający dla jednej lokalizacji (Popówka). Na wszystkich badanych stanowiskach obecne są siedliska potencjalnie odpowiednie dla smużki stepowej. Ze względu na obszar objęty zabiegami (koszenie i usuwanie biomasy), stan tych siedlisk różni się między stanowiskami. Najgorsza sytuacja pod tym względem jest w rezerwacie „Popówka”, gdzie cały obszar wraz z otaczającymi agrocenozami jest poddany intensywnym zabiegom i powierzchnia odpowiednich siedlisk jest zbyt mała. Stąd też ocena U1. Znacznie lepsza sytuacja jest w rezerwach „Suśle Wzgórza” i „Gliniska”, gdzie zachowały się stosunkowo duże obszary zbiorowisk szuwarowych, potencjalnie mogących stanowić właściwe środowisko dla smużki stepowej (oceny potencjalnego siedliska - FV).

Perspektywy ochrony

Ze względu na brak stwierdzeń badanego gatunku, perspektywy jego ochrony należy określić jako nieznane. Gdyby pokusić się o ocenę perspektyw na podstawie możliwości zachowania odpowiednich siedlisk, wynikających z intensywności i powierzchni objętej wykaszaniem na badanych stanowiskach, to jednym przypadku (Suśle Wzgórza) perspektywy ochrony można by określić jako właściwe, w jednym (Gliniska) jako niezadowolające i w jednym (Popówka) jako złe.

Głównym typem oddziaływania na badanych stanowiskach było koszenie związane z zagospodarowaniem tych obszarów pod kątem ochrony lub przywrócenia populacji susła perełkowanego. Intensyfikacja tych zabiegów może stanowić zagrożenie dla smużki stepowej, która wymaga stałej obecności wysokiej roślinności zielnej.

Ocena ogólna

Dla wszystkich stanowisk stan gatunku należy określić jako nieznany, gdyż na żadnym z nich nie stwierdzono dotychczas obecności smużki stepowej.

Ponieważ wszystkie kontrolowane stanowiska są zlokalizowane na obszarach Natura 2000, stąd też wskaźniki i oceny są tożsame z tymi przedstawionymi powyżej.

Nie można ocenić stanu gatunku w regionie biogeograficznym na podstawie wyników tegorocznego monitoringu. W raporcie o stanie ochrony smużki stepowej z r. 2013 r. oceniono ten stan jako nieznany.